

Olja Haneš

UDK 159.922.8; 159.923.2:323.11

Zavod za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju

„Dr Miroslav Zotović“, Banja Luka

POVEZANOST SAMOPOŠTOVANJA I ETNIČKIH DISTANCI KOD ADOLESCENATA

Ispitivanje se bavi stepenom izraženosti i odnosom ličnog i kolektivnog samopoštovanja kod adolescenata. Takođe nas je zanimala izraženost etničkih distanci prema pojedinim nacijama kao i njihova veza sa ličnim i kolektivnim samopoštovanjem.

U istraživanju je učestvovalo 293 učenika banjalučkih srednjih škola. Ispitanici su bili uzrasta od 17 do 19 godina, pri čemu je 36.5% mladića i 63.5% djevojaka. Uzorak je bio etnički homogen, svi ispitanici su srpske nacionalnosti. Korišteni instrumenti u istraživanju su: Skala ličnog samopoštovanja, Skala kolektivnog samopoštovanja i Skala socijalnih distanci. Iz ovog istraživanja se vidi da je lično samopoštovanje kod adolescenata znatno izraženije od kolektivnog. Na osnovu prikazanih korelacija uočili smo da su obe vrste samopoštovanja umjereno povezane. Istovremeno, kolektivno samopoštovanje je u značajnoj negativnoj korelaciji sa prihvatanjem odnosa sa svim drugim etničkim grupama. Lično samopoštovanje ne stoji u značajnoj korelaciji sa etničkim prihvatanjem, odnosno distancom ka bilo kom narodu. Takođe primjećujemo da je najviši prosječni stepen prihvatanja odnosa prisutan kada se radi o Srbima, potom Crnogorcima i Makedoncima, nešto niži sa Slovencima, Hrvatima i Bošnjacima, a najniži sa Jevrejima i Romima.

Ključne riječi: Lično samopoštovanje, kolektivno samopoštovanje, socijalna kategorizacija, etničke distance

CORRELATION BETWEEN SELF-ESTEEM AND ETHNIC DISTANCE AMONG ADOLESCENTS

In this paper we tried to examine the extent of the relations of personal and collective self-esteem. Also we were interested in prominence of ethnic distance towards different nations, as well as its correlation with personal and collective self-esteem. The study involved 293 students of secondary schools from Banja Luka. Respondents were aged 17-19 years, among them there were 36.5%

boys and 63.5% girls. The sample was ethnically homogenous – all respondents were of Serbian nationality. Instruments used in this study are: Scale of personal self-esteem, Collective self-esteem scale, Scale of social distance, and the questionnaire of socio-demographic characteristics. This research shows that personal self-esteem is higher than the collective. On the basis of presented correlations, we found that both types of self-esteem are moderately related. At the same time, collective self-esteem significantly negatively correlates with acceptance of relations with almost all ethnic groups. Personal self-esteem is not significantly correlated with ethnic acceptance to any nation. Also it could be noted that the highest average level of acceptance appears in relations with Serbs, Montenegrins and Macedonians, then slightly lower with Slovenians, Croatians and Bosnians, and the lowest with Jewish and Roma people.

Keywords: personal self-esteem, collective self-esteem, social categorization, ethnic distance